

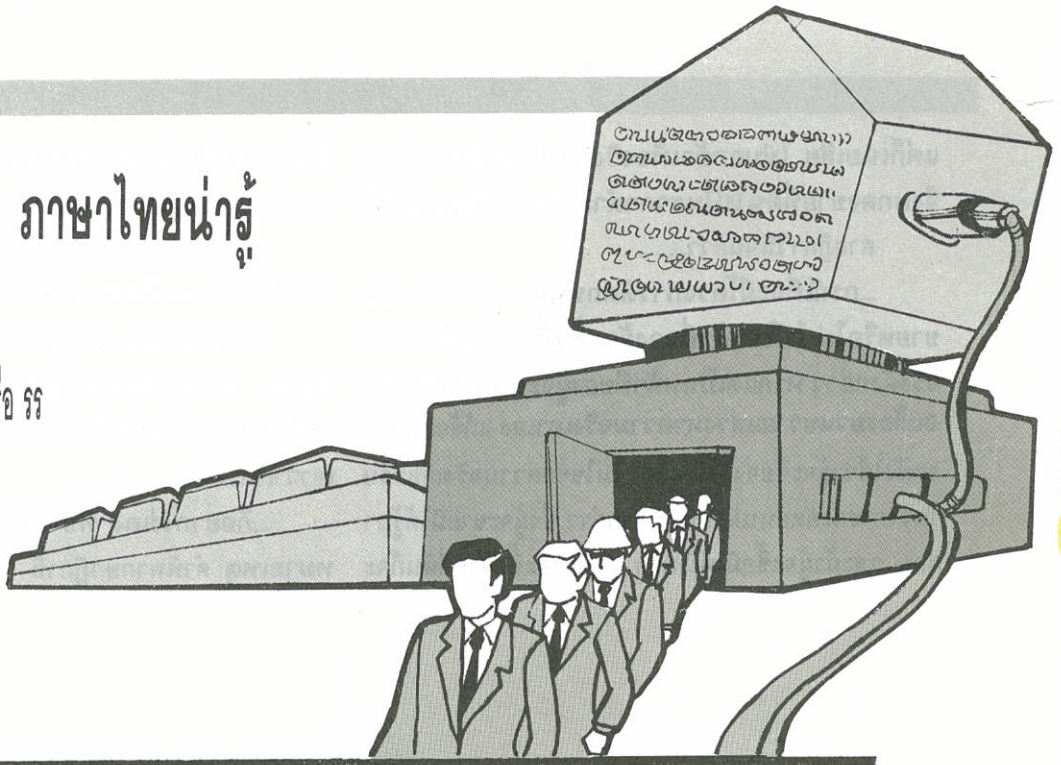
บัญญัติภาษา : ภาษาไทยน่ารู้

ตอน

การอ่านออกเสียงคำที่มี ร หรือ รร

* วิศรุต สุวรรณวิเวก

คำที่มี ร หันหรือ รร สะกด อาจารย์ภาษาไทยบางท่านให้ข้อสันนิษฐานไว้ว่า “เข้าใจว่า ร ที่เขียนควบกันสองตัวนั้น จะเป็นเครื่องหมายแทน หันอากาศ แล้วเรียก ตัดคำท้ายเป็น ร หัน เฉย ๆ” แต่ตามพจนานุกรมอธิบายว่า ร ถ้าเขียนควบกันสองตัวใช้เป็นตัวสะกดในแม่ กน อย่างตัว น เรียกว่า ร หัน มีหลักเกณฑ์การออกเสียงดังนี้

1. ร หัน ที่ไม่มีพยัญชนะสะกดออกเสียงเหมือนไม้หันอากาศ สะกดด้วย น เช่น ยรร (ยัน) กรร (กัน) สรร (สัน)
2. ร หัน ที่มีพยัญชนะสะกดก็ออกเสียงตามตัวสะกด เช่น แม่กก แม่กด แม่กบ แม่กน ยกเว้น แม่กง เพราะยังไม่เคยพบคำที่ใช้ ร หัน แล้วมี ง สะกดเลยในภาษาไทย ในกรณีที่มี ร หัน แล้วมีตัวสะกดดังกล่าวนี้ ร หัน เท่ากับเป็นไม้หันอากาศ เช่น วรรณ (วก) อรรถ (อด) สรรพ (สับ) พรรณ (พัน) กรรม (กัม)
3. ร หัน ที่ตัวสะกดต้องออกเสียง ไม่ว่าจะออกเสียงตัวสะกดด้วยตัวสะกดเอง หรือเป็นเพราะคำเชื่อมหรือคำสมาสก็ตาม คำพวกนี้

มักมีปัญหาในการออกเสียง เช่น บางคำมีลักษณะเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน คือบางคำก็อ่านตามพจนานุกรม บางคำอ่านตามความนิยม เป็นต้น ในบางครั้งก็จำเป็นต้องจดจำเป็นคำ ๆ ไปเลยเท่าที่พบในภาษาไทยมากคือคำ ร หัน ที่มีตัวสะกดใน แม่กบ หรือ แม่กน เช่น คำว่า “สรรพ” ซึ่งตามหลังด้วยตัวอักษร ในออกเสียงว่า สับ เช่น สรรพคุณ (สับ-พะ-คุณ) สรรพสามิต (สับ-พะ-สา-มิต) แต่มียกเว้นอยู่คำหนึ่งคือ สรรพสัตว์ ต้องออกเสียงเป็น แม่กน คือ (สัน-พะ-สัตว์) หรือคำว่า “บรรพ” บางทีก็ออกเสียง แม่กน คือ บัน เช่น บรรพชา (บัน-พะ-ชา) บรรพชิต (บัน-พะ-ชิต) บรรพบุรุษ (บัน-พะ-บุ-รุษ) เป็นต้น ซึ่งก็จำเป็นที่จะต้องสังเกตลักษณะของคำหรือจดจำการออกเสียงให้ถูกต้องด้วย

อย่างไรก็ดีพบว่ายังมีการเข้าใจผิดอยู่ในเรื่องของการออกเสียง ร หัน ก็คือ บางท่านอ่านออกเสียงเป็น ร กล้ำ เช่น กรรมกร อ่านเป็น กรำ-มะ-กาน ครรภ์ อ่านเป็น ครัน ซึ่งแสดงว่าไม่เข้าใจเรื่องการออกเสียง ร หัน ในภาษาไทย □